

Андрій Печарський

УДК 821.161.2–2.09

ПОЕТИКА ЛЮБОВІ У ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА: ІСТОРІЯ, ФАКТИ, ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

У статті розглянуто поетику любові у творчості Василя Симоненка крізь призму його світоглядної позиції й біографії. Інтерпретація художніх текстів митця здійснюється з урахуванням соціально-політичних подій епохи українського шістдесятництва XX ст.

Ключові слова: поетика любові, афоризм, орієнтаційна метафора, багатовимірні семантика, персоналізм, українське шістдесятництво, сюжет, твір.

Andriy Pecharsky. The poetics of love in Vasyl Symonenko's works: History, facts, interpretation

The paper examines the poetics of love in Vasyl Symonenko's oeuvre through the prism of his worldview and biography. The interpretation of Symonenko's literary texts takes account of the social and political realities of the 1960s in Ukraine.

Key words: poetics of love, aphorism, orientation metaphor, multidimensional semantics, personalization, Ukrainian culture of the 1960s, plot, text.

Відійшла в минуле епоха українського шістдесятництва, що породила в літературі багато яскравих постатей, зокрема В. Симоненка. Проте ця часова віддаль дає змогу глибше та об'єктивніше оцінити в житті і творчості митця його непохитну світоглядну позицію: духовне овнутрішення, персоналізм,

Василь Симоненко
у своєму робочому кабінеті
в редакції газети “Черкаська правда”

антропоцентризм, любов до рідного народу, життя, істини. Апостол Павло запевняв: “Не будьте винні нікому нічого, крім того, щоб любити один одного” [1, Рим.: 13; 8]. Виявляється, жити власною волею в умовах тоталітарного режиму – означає бути персоною нон ґрата зі статусом дисидента.

В. Симоненко не зазнав тюрем і таборів, бо помер у ранньому віці, у розквіті творчих сил та енергії й назавжди залишився митцем любові і краси. Його поезія і проза написана передусім для молоді, людей енергійних і правдивих, адже любов у творчості В. Симоненка позбавлена “галантного

укліну”, трафаретних компліментів, високопарної риторики, а оживає у пригосах чистих почуттів, “соромливому лоні” ніжної доброти і щедрості людської душі. Вона з’являється не в людних місцях – театрах, філармоніях, гучних компаніях, а в непомітних “садибах розкішних квітів”, “на гальорці в третьому ряду”, “іксах та ігреках” пристрасних почуттів, “пролісках надії” на устах закоханих: “Тиша важчає. Терпнуть губи, / Тиша репне навпіл ось-ось. / Припаду я шалено й грубо / До безумства твоїх волось. / Упаде розідрана маска, / І сполохана вгледити ти, / Скільки в тиші чаїлось ласки, / Скільки в грубості – теплоти...” [5, 136].

Згодом поряд із поезіями “Говорю я з тобою мовчки”, “Море радості”, “Буду тебе ждати там, де вишня біла...”, “Берези в снігу заніміли...” з’явився вірш “Люсі”. Як писав Симоненко, “прийшла любов непрохана й неждана – ну як мені за нею не піти?”. Так він і зробив – 27 квітня 1957 р. одружився із Людмилою Павлівною Півторадною, вродливою кур’еркою обласної друкарні. Симоненкові було 22, а їй – 20. Мешкали в Черкасах у двокімнатній квартирі з видом на Дніпро. Незабаром у них народився син Олесь, і закохана душа поета позбулась “розцяцькованих мрій” і “хитливих ілюзій”: “Розгубили вони свої зваби і почесті, / І сьогодні вклоняється серце моє / Тій земній, соромливій, жагучій жіночості, / Що красою життя – материнством – стає” [5, 135].

Не важко здогадатись, чому життя В. Симоненка обірвалося в молодому віці, адже в радянські часи атеїзму (замаскованого сатанізму) “кирпатий барометр” душі поета завжди показував Ісусовий “Шлях, Істини і Життя”: “Відгодована злість, і хитрість, / І закута в броню брехня / Атакують добро і щирість / Серед ночі й білого дня. <...> І ладнає совість гармати / Проти підлості і обмов, / І виводить зневіру на страту / Безпощадна моя любов” [5, 152-153]. З усією очевидністю автор дає збагнути, що зло й ненависть можна перемогти лише добром і любов’ю.

Ця “безпощадна” Симоненкова любов у художньо-естетичних вимірах не заперечує покровності з автобіографічним її елементом, адже, залюблений у правду і справедливість, він пристрасно боровся проти тогочасної брехні, спотворення фактів української історії. Гнітюче враження на журналіста справив випадок, коли на галявині Биківнянського лісу він побачив хлопчаків, які грали у футбол: за м’яча їм правив череп із діркою в потилиці, а ще два позначали лінію воріт. У “Пророчстві 17-го року” Симоненко ще раз із болем викарбує заповітну думку: “Гранітні обеліски, як медузи, / Повзли, повзли і вибилися з сил – / На цвинтарі розстріляних ілюзій / Уже немає місця для могил” [5, 99]. У 1962 р. він разом із художницею Аллою Горською (жорстоко закатованою

НКВД у 1970 р. на дачі її свекра) та Лесем Танюком складають до Київської міської ради миморандум з вимогою оприлюднити місце знаходження масових поховань на Лук'янівському й Васильківському кладовищах (найбільших в Україні), у хащах Биківнянського лісу та перетворити їх на національний історико-меморіальний заповідник, місце скорботи й пам'яті репресій НКВД. Задум поета був реалізований лише 1994 р.

В. Симоненко вів активну боротьбу і проти ідеологічної монополізації духовного життя особистості. Для нього радянська заангажована журналістика – це коли на шпальтах преси повідомляли: “Член компартії, товариш Х помер”, – людям, котрі й не знали, що член компартії товариш Х узагалі жив. Так, директор похоронного бюро із нарису “Бенкет небіжчиків”, дізнавшись про смерть якогось нещасного, з радістю біжить і наспівує: “Знайте, дяді, знайте, тьоті / Знай, дівчино і пацан: / Краще вмерти на роботі, / Ніж не виконати план” [6, 254].

Авжеж, лише за ширмою гумору автор мав змогу донести тогочасну гірку правду, коли життя людини прирівнювалось до статистичних показників, цифр і планів. У “Думі про щастя”, оспівуючи тяжку невдячну працю доярки в добу посиленого технічного прогресу, В. Симоненко із сарказмом пише: “І тому ця Марія / чи Настя / будить дзвоном дійниці село, / щоб поменше / такого щастя / на радянській землі було!” [5, 238]. Поетовий талант “гіркого сміху”, любові до рідного народу виступає найоб'єктивнішим суддею над тогочасними суспільно-політичними парадоксами жорстокої дійсності.

Літературознавці й митці із різними художніми вподобаннями сходяться на думці, що секрет поетичної геніальності В. Симоненка – у простоті, через яку лежить найкоротший шлях до серця читача. Тобто йдеться про майстерність доступно й легко подавати складні речі – особливо в поезії, де не думка має бігти за римами, а рими за думкою. Власне такою й постає творчість В. Симоненка. У своїй художньо-образній системі він, на перший погляд, наче повторює десь колись уже чує, але при тім приєднує відомий образ одного фрагмента дійсності метафори до іншого, що забезпечує новаторство афористичного стилю за аналогією з уже складеною системою понять. Наприклад: “Але, як твій промах лиш ворог бачить, – друзів у тебе нема!” (“Помилка”); “Вічна мудрість простої людини в паляниці звичайній живе” (“Перший”); “Бо на світі той наймудріший, хто найдужче любить життя” (“Найогидніші очі порожні”); “Тільки тим історія належить, хто сьогодні бореться й живе” (“Нашої заслуги в тім не бачу”); “Й-право, не страшно вмерти, а страшно мертвому жить” (“Люди часто живуть після смерті”) та ін.

Колись бельгійський письменник Ж. де Фалкенаре запевнив, що “афорист кількома словами намагається перевершити цілу книгу, а однією книгою – цілу бібліотеку”. Ця інтенція стосується й українського митця – майстра афоризму Симоненка, зокрема його поезики любові в малій прозі, де ідейний зміст реалізується через ключову фразу, яка рефреном проходить крізь усю фабулу, розшифровуючись майже в кінці твору.

Скажімо, початок нарису “Посмішки нікого не ображають”: “Дерева цілий день вимітали небо своїми зеленими мітлами, і над вечір з-за хмар таки виглянуло сонце. Воно було велике і засоромлене. Гроза обмила втому не лише з вродливої природи – я майже фізично відчував, як у грудях забрунькувала радість” [5, 309]. Справді, якщо влітку вітряного дня лягти на землю й дивитися на захмарене небо, можна уявити, як “дерева” “вимітатимуть” небо зеленими мітлами. Фізична праця та емоційний стан людини асоціюються із природними явищами, створюючи образ “засоромленого сонця”, “забрунькованої радості”, грози, що “обмиває втому”. Так В. Симоненко застосував *орієнтаційні метафори*, які пов'язані

із просторовою орієнтацією: “угору – вниз”, “усередині – ззовні”, “близьке – далеке” тощо. Подібні протиставлення, як зауважував американський мовознавець, професор Каліфорнійського університету Дж. Лакофф, виникають тому, що людське тіло володіє певними фізіологічними властивостями, функціуючи в навколишньому середовищі [див.: 3, 396-404]. Наприклад, щастя – “вгору” (тому що позитивні емоції спонукають нас підняти голову), смуток – “вниз” (бо такий психічний стан пригнічує людину, і вона здебільшого стає похнюпленою).

Здається, усе просто. Утім новаторство полягає в композиційному обрамленні лейтмотиву твору, який виникає у зв’язку з орієнтаційними метафорами. Адже у своєму сюжетотворенні нарис “Посмішки нікого не ображають” передає кумедний фрагмент непорозуміння між чоловіком похилого віку і молодими хлопцем і дівчиною, котрі, сидячи на лавці, своїми усмішками випромінювали внутрішню радість (позитивні емоції – “вгору”). Перехожий сприйняв це як аморальну поведінку “закоханих” і почав демонструвати своє невдоволення (негативні емоції – “вниз”). Згодом виявилось, що молоді люди – не знайомі, а просто насолоджуються гарним сонячним днем. У розмові між ними прозвучали ключові фрази афористичного стилю мислення: “– Хіба можна так зухвало показувати всьому світу своє щастя? (запитав перехожий. – А. П.) – У нас немає ніякого щастя, – посміхнулася дівчина. – У нас є тільки радість” [5, 309].

Отже, автор порушує проблему радості і щастя людини, які у психологічно-фізіологічному аспекті ототожнюються, а в екзистенційно-смысловому – не завжди. Бо радість – це емоційний стан людини, а щастя – винагорода за духовну працю, “подарунок долі”, що викликає заздрість нещасних. Отже, за логікою невдоволеного героя, показувати своє щастя непристойно, а радість – можна. Це парадоксальне сприйняття в кінцевому результаті призводить до аморального моралізаторства, бо виходить, що чоловік похилого віку уподібнює радість зі щастям, щастя з любов’ю, любов із сексуальним потягом. Оцінку ситуації дає сама природа, тобто образ сонця, яке на початку твору “цнотливо” засоромилось, а в кінці – “розпусно” зареготалось: “А ми знову сиділи і посміхалися. І небо реготало так, що аж видно було його червоні ясна” [5, 310].

У прозовій творчості В. Симоненка незмірно зростає вага поетично-образного, міфологічного мислення. Наприклад: “Хто росяного ранку знайде незаплакану квітку, той буде дуже щасливий” (“Вино з троянд”). Адже добрі новели ті, що залишають художній простір для домислів і “творинь” реципієнта. До таких належить оповідання “Вино з троянд”, в якому автор утверджує ідею вивищення душевної внутрішньої краси людини над її тілесною зовнішньою вродою; “Кукурікали півні на рушниках”, де гординя (нарцисизм) не дає герою змоги любити; “Весілля Опанаса Крокви”, в якому перед смертю літні люди дарують один одному останній промінь своєї жертвовної любові, та ін. Таким чином, художній ефект досягається несподіваними асоціаціями та оригінальною метафорикою, що несуть естетично-смыслову навантаженість.

Поезія, як і проза, В. Симоненка веде вічний бій за Людину, котра діє згідно зі своєю природною сутністю, тобто добром. Так, заземлений геніальною простотою хрестоматійний вірш “Ти знаєш, що ти – людина?” має дивовижну історію. В. Симоненко, випадково зустрівши на вулиці вбиту особистим горем поетесу Ніну Черняк, “новоспечену” з його легкої руки Принцесу Діану-Рене (псевдонім), дізнався про її намір укоротити собі віку [див.: 2]. Він довго дивився їй у вічі, а потім тихо промовив: “Сьогодні усе для тебе: озера, гаї, степи. І жити спішити треба, кохати спішити треба – гляди ж не проспий!..” Наступного дня жінка з подивом побачила на сторінках газети знайомі поетичні рядки, які настільки вразили її християнською енергетикою любові й радості, що повернули віру в життя.

Зберігся унікальний аудіозапис вірша В. Симоненка “Ти знаєш, що ти – людина?” в авторському виконанні. Слова поезії покладені на музику В. Морозова в супроводі львівської акапельної формації “Піккардійська терція” (аудіо-альбом “Антологія”, 2003 р.), яка вважає їх своїм “музичним життєвим кредо”. Ці мажорні акорди львівських вокалістів, окрилені пам’ятною всенародною любов’ю до В. Симоненка, суголосні з його поетичними рядками: “Вибухає душа, я тебе розумію, але, Львово, хоч трошки мене зрозумій...” (“Український лев”).

Таке державотворче “взаєморозуміння” та неймовірний патріотизм поета стали частинкою його життя: “Коли мечами злоба небо крає / І крушить твою вроду вікову, / Я тоді з твоїм ім’ям вмираю / І в твоєму імені живу!” [5, 98]. Ці рядки Симоненко присвятив рідній Україні, яка донині зберігає добрий спомин про свого митця, адже десятки його віршів покладені на музику (А. Пашкевич, В. Філонік, А. Чекаль, Л. Тельнюк, О. Винокур, О. Царук, В. Мотошин, Ю. Пересунько та ін.), звучать у виконанні відомих ансамблів, співаків і композиторів – “золотого фонду” української естради, а художники В. Клименко, І. Кулик, В. Кузьменко, Т. Гордова, М. Бабак створили портрети, картини про поета.

У Києві 1960 р. під впливом т. зв. хрущовської відлиги було створено “клуб творчої молоді”, у який увійшли М. Сом, Д. Павличко, Л. Костенко, І. Драч, М. Вінграновський, В. Стус, В. Коротич, В. Симоненко та ін. Пізніше їх нарекли “шістдесятниками”, а поетичні слова Симоненка “У кожного Я є своє ім’я, / На всіх не нагримаєш грізно. / Ми – це не безліч стандартних “я”, / А безліч всесвітніх різних” стали для тогочасного молодого покоління мистецьким кредо. “Тобто осердям їхнього антропоцентризму, – як слушно зауважує Л. Тарнашинська, – є їхнє власне “Я” – як індивідуальна призма, крізь яку віддзеркалюються проблеми людини <...>, а через цю оптику сприйняття – її проблеми цілого світу” [7, 12].

В. Симоненко – один із небагатьох поетів-шістдесятників, який у краплині води зумів відтворити цілий океан думок і почуттів людини: “На світі законів немало, / Я нагадаю один: / Щоб море не висихало, / Потрібно багато краплин. / Але в штормову годину, / Як море бурунить гнів, / Потрібна зайва краплина, / Щоб вийшло воно з берегів” (“Крапля в морі”).

“Вийти з берегів” означає збагнути істинний смисл життя, а зрозумівши його, ніколи не ставати спиною до самого себе, не перетворюватися разом із масою людей на біологічну одиницю з від’ємною духовністю. Для цього потрібно позбутися будь-якого прагматизму, тобто, як писав В. Симоненко, “*любити без надії*” й “*радіти без причини*”.

На жаль, не оминув поета полон тогочасного атеїстичного мислення, тому він змушений був пробиратися до Істини випробувальними стежками сумнівів та розчарувань: “Я не вірю, / що дід із могили воскресне, / але вірю, / що ні – / він увесь не умре” (“Дід умер”); або: “Першим був не Господь / і не геній, / першим був – / простий чоловік” (“Перший”) та ін.

Звісно, любов без Бога – це абсурд, ілюзія, звичайний сурогат людських пристрастей, тому не дивно, що в поезії В. Симоненка кохання інколи ставало “*нерадісним*”, “*розстріляним*”, “*печальним*”, а життя – “*як розторощене корито*”, світ – “*каторга і кліть*”.

Хай там як, але повз совість і журналістську діяльність митця ніколи не пробігала чорна кішка лицемірства. Тому йому не бракувало ворогів: там, де для Симоненка була чиста правда, для інших – образа. Ідеться про заборонений “Некролог кукурудзяному качанові, що загинув на заготпункті”, який містить політичний підтекст із гострою критикою “хрущовської реформи” в

галузі сільського господарства щодо широкого впровадження посівів “королеви полів” – кукурудзи. Полтавський літератор Едуард Кухаренко, сучасник В. Симоненка, припускає, що до затримання поета міліцією майже за рік до його смерті якоюсь мірою міг бути причетний сам М. Хрущов, бо, за розповіддю матері митця Ганни Щербань, Василя за подібні публікації викликали в Москву на “неприємну розмову” з першим секретарем КПРС [див.: 4].

Панівному радянському монументалізму поет протиставляє персоналізм, а “гордим і пихатим вельможам” – простого “полтавського мужика”. Так, у час відкриття космічної доби В. Симоненко своїй добродушній односельчанці бабі Онисі, в якій загинули троє синів, пам’ятник “*воздвиг би на площі в Москві*”. Його герої не підхоплені вихором грандіозних історично-соціальних подій, його метафорика не нашарована складним, об’ємним “подвійним баченням” (поліфонізмом), його патріотизм голослівно не мітингує під прапорами чи лозунгами, а овнутрішнюється тихою любов’ю до батьківщини.

Не варто також забувати, що “естетизація любові” у творчості В. Симоненка викликана життєвими обставинами. Над дитинством поета часто заходили хмари, його кращі роки минули в лихолітті Другої світової війни – голоді, холоді та щоденному страху від вибухів. Ріс із матір’ю Ганною Федорівною Щербань (як пішов із сім’ї чоловік, Симоненко Андрій Леонтович, повернула собі дівоче прізвище) і дідом Федором Трохимовичем Щербанем, який замінив йому батька. За теплу любов, турботу й виховання В. Симоненко залишався вдячний їм усе своє життя. Після війни чекав батька, але він так і не повернувся в сім’ю, відтак палімпсести дитячих спогадів зоріють у поезії Симоненка радістю і смутком, сподіванням і розчаруванням (“Грудочка землі”, “Лебеді материнства”, “Баба Онися”, “Дід умер”, “Жорна”, “Скільки б не судилося страждати...” та ін.).

За життя Симоненка вийшли лише збірка поезій “Тиша і грім” (1962) і казка “Цар Плаксій і Лоскотон” (1963), в якій автор образно критикує тоталітарний режим радянської влади. Уже після його смерті неймовірними зусиллями друзів (І. Дзюби, І. Світличного, Є. Сверстюка, М. Сома та ін.) було опубліковано поетичні збірки “Земне тяжіння” (1964), “Поезії” (1966), книжки “Вибрана лірика” (1968), “Лебеді материнства” (1981), том вибраних поезій (1985), збірку новел “Вино з троянд” (1965), збірку вибраних поезій “Берег чекань” (1965, 1973), дві книжки для дітей та фрагменти поетового щоденника “Окрайці думок” (1965).

Улітку 1962 р. на залізничній станції в Черкасах працівники міліції розіграли сценарій-затримання Симоненка як “випадковий збіг обставин”. Поета безпідставно забрали у відділення міліції, де завдали тяжких побоїв, що прискорили його передчасну смерть. 19 вересня 1963 р. був записаний останній вірш поета “Маленьке – не смішне”, а 13 грудня 1963 р. В. Симоненко помер у черкаській лікарні (за офіційною версією – “рак нирок”). На могилі митця в Черкасах встановлено пам’ятник (скульптор С. Грабовський), де на постаменті виکارбувано його знаменні слова: “Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину” (“Лебеді материнства”).

Так любов до рідного народу, до життя, до істини у творчості В. Симоненка пройшла всі можливі лабіринти людської екзистенції, хоронячи байдужість, злобу та образу. Утім у збірці “Земне тяжіння” є низка цікавих епітафій, обрамлених заголовком “Мандрівка по цвинтарю”, де автор не шкодує “гарячих” слів на адресу бюрократа, брехуна, ледаря, злодія, заздрісника, п’яниці, роззяви, кривляки та ін. Поетова “мандрівка по цвинтарю” нагадує повчальну історію із життя одного монаха, якому святий Макарій Великий дав дві настанови: ходити весь день по могилах і на чому світ стоїть дорікати й ганити померлих, а наступної днини навпаки – якомога більше вихвалити їх. Виконавши послух настоятеля монастиря, розгублений монах прийшов

до нього за поясненням таких дивних дій. Тоді Макарій Великий запитав послухника, чи він чув, щоб покійники щось говорили йому, коли ганив чи вихваляв їх. “Нічого не чув!”, – запевнив монах. “Ось так і ти повинен прожити все своє життя, якщо хочеш зберегти чистоту любові у своєму серці, тобто мовчки й безпристрасно, не зважаючи на те, чи принижують, чи вихваляють тебе люди!” – відповів святий.

Певною мірою й поетика любові у творчості В. Симоненка, відкриваючи “безмежну велич людської краси”, віддзеркалює її християнський стан духу, про який говорив Макарій Великий. Але світ залишається світом! Протягом п’ятнадцяти років твори В. Симоненка були під забороною, а згодом його вже називали “символом національного пробудження”, “сурмачем епохи”, “витязем молодого української поезії”, “другим Шевченком”, “одним із когорт письменників-шістдесятників” тощо.

В. Симоненко зажив слави доброго стиліста, віртуозного майстра “живої” метафори, багатомірна семантика якої розкриває той екзистенційний лірико-смысловий горизонт мислення, що проникає в найпотаємніші лабіринти людської душі. Простота, невимушеність і водночас надзвичайно вишукана, оригінальна образність задовольняють естетично-смыслові смаки найвибагливіших гурманів поетичного слова: “Хмари дибались волохато, / Місяць в небі петляв, мов кіт, / Вихор всівся на сіру хату / І закручував стріху в зеніт. <...> Та встає перламутровий ранок / Крізь холодний і злобний рев / І проміння зализує рани / З закатованих ніччю дерев” (“Впало сонце в вечірню куряву”).

Симоненковий нетрадиційний механізм перенесення неподібних образів (“місяць – кіт”; “проміння – рани”; “вихор – хата – зеніт”; “перламутровий ранок – злобний рев”) уможлиблює створення метафоричної “нової реальності”. Авторова поетична мова спонукає читача стати радше художником, ніж аналітиком, тобто не мислиннево, а ілюзорно оволодіти предметом, зв’язати за допомогою власних почуттів і уяви художні образи й надати їм логічного смислу. Таким чином, буквальні властивості референта вичленовуються, а нові – додаються завдяки так званому емпірично-асоціативному ланцюгу образного мислення. Адже відомо, як кошенята бігають на місці за власним хвостом, тобто *петляють*. *Волохаті хмари*, які *дибляться*, нагадують підняту шерсть кота. І якщо вони пропливають повз місяць, то цілком реально можуть відтворити ту поетичну картину, яку змалював В. Симоненко. Це стосується й *вихору*, його *злобного реву*, і *стріхи*, що підіймається вгору. Закінчення вірша – феноменальне: щоб дати збагнути, що нічна буря вже вщухла й настає день, автор змальовує сонячне проміння, яке “*зализує рани з закатованих ніччю дерев*”.

Отже, високий художній рівень Симоненкових творів визначається поетикою “поетичного парадоксу” – рідкісним механізмом перенесення, суть якого полягає в тому, наскільки образи-символи неподібні (відхилені від “норми”), щоб порівняння вважалось уподібненням. Тобто метафоричне сплетіння глибокого смислу в поезії В. Симоненка утворюється не лише із семантичної подібності, а й із нової “предикативної асиміляції”, що виникає з руїн буквального значення. Наприклад: “*заграє смерть іржавою трубою*”; “*цідилась ніч крізь темне сито неба*”; “*пливла тривога, ніби всесвіт, сива, гойдаючись на гребенях надії*”; “*лиже полум’я жовте черево, важкувато сопе димар*”; “*через душі, мов через вокзали, туркотять состави почуттів*”; “*сновигають по зморшках думи, на щоках танцює вогонь*”; “*каміння клацало зубами в жорнах, жувало жовті зерна на друзки*”; “*довго спали вітри у ярах на припоні*” та ін.

У метафориці В. Симоненко, ревний поборник людської краси, відчував поетичну межу розходження між ідеалом і дійсністю. Художній простір уяви

поета дивовижно “заземлений” простотою й водночас сягає неймовірних духовно-естетичних “висот”. Адже виявляється, на думку В. Симоненка, що Всесвіт може вміститися у крихітному лоні людської душі, де “*ростуть квіти*”, і “*поливати*” їх потрібно добром, щастям і радістю. Лише тоді над світом замаюрить Віра, Надія й Любов.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Біблія* або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту / Пер. І. Огієнка. – К., 2009. – 1151 с.
2. *Василь Симоненко* – Я на світі такий один (із циклу документальних фільмів “Гра долі”. Автор сценарію і режисер В. Образ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.youtube.com/watch?v=L6_PKisJnqQ.
3. *Лакофф Дж., Джонсон М.* Метафори, котoryми ми живем // *Теорія метафори*: Сб. – М., 1990. – С. 387-415.
4. *Приймак Л.* Василеві Симоненку вкоротили віку через вірш про Хрущова? // *Вечірня Полтава*. – 2010. – 6 січ. – С. 8.
5. *Симоненко В.* Твори: У 2 т. – Черкаси, 2004. – Т. 1: Поезії. Казки. Байки. З неопублікованого. Проза. Літературні статті. Сторінки щоденника. Листи. – 424 с.
6. *Симоненко В.* Твори: У 2 т. – Черкаси, 2004. – Т. 2: Статті. Рецензії. Нариси. Виступи. Листи. Автографи. Документи біографічного характеру. – 320 с.
7. *Тарнашинська Л.* Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти). – К., 2010. – 632 с.

Отримано 30 липня 2012 р.

м. Львів

